

Bosansko srpski entitet u opasnosti

Author: [Zeljko Cvijanovic](#)

Pred Republikom Srpskom je neizvesna buducnost nakon sto je Hag izrekao presudu za genocid generalu Krsticu.

Presuda generalu Vojske bosanskih Srba Radislavu Krsticu (53) za genocid u Srebrenici otvorice niz pitanja o buducnosti Republike Srpske.

Krstic je prosle nedelje osudjen na 46 godina zatvora zbog ucesca u masovnim egzekucijama izmedju sedam i osam hiljada bosanskih Muslimana u Srebrenici, i deportaciju 30 hiljada zena i dece iz tog istocnobosanskog grada jula 1995. godine.

Tako je postao prvi Evropljanin posle nemackih nacistickih vodja koji je osudjen za genocid. Obrazlazuci presudu, sudija Almiro Rodrigex saopstio je da je "iz razloga koji Sudskom vecu nisu jasni doneta odluka da (u Srebrenici) budu ubijeni svi muskarci vojnog uzrasta".

Rezultat je, dodao je, "bio neizbezan: unistenje muslimanskog stanovnistva Srebrenice".

"Krivi ste za genocid, generale Krsticu", zakljucio je Rodrigex u jednoipocasovnom obrazlaganju presude.

Portparol glavnog tuzioca u Hagu Florens Hartman saopstila je po donosenju presude da je tuzilastvo zadovoljno jer su "sve postavke tuzbe prihvacene". "Posebno smo zadovoljni prihvatanjem kvalifikacije genocida", rekla je ona.

Jos zadovoljniji bili su politicari u Sarajevu.

Beriz Belkic, bosnjacki clan troclanog Predsednistva BiH, rekao je u petak novinarima da je zadovoljan sto je sud utvrdio da se radi o genocidu. "To ce razbistiriti neke stvari u buducnosti, odnosno praviti jasne distinkcije izmedju vrsta odgovornosti i dati na neki nacin karakter ratu u BiH", rekao je Belkic.

Razloge zadovoljstva u Sarajevu najplasticnije je objasnio Kasim Trnka, zastupnik BiH pred Medjunarodnim sudom pravde u Hagu. Pred tim sudom Bosna i Hercegovina je podigla tuzbu protiv SR Jugoslavije za agresiju i genocid.

Trnka, u izjavi sarajevskom "Dnevnom avazu" od subote, konstatuje da je presudom Krsticu "sud nedvojbeno utvrdio da se u BiH desio genocid". To bi, zbog autoriteta suda za ratne zlocine, kako kaze, Sarajevu moglo da pomogne u tuzbi protiv Beograda.

Politicari u Sarajevu, medjutim, ne saopstvaju javno najvazniji razlog svog zadovoljstva.

Kako se vecina njih zalaze za ukidanje Republike Srpske kao tvorevine nastale na genocidu, oni veruju da je presuda Krsticu, verovatno tek prva u nizu slicnih, veliki korak u tom pravcu.

Zbog toga predsednik udruzenja "Srebrenica 99" Hakija Meholic, inace sef muslimanske policije u tom gradu tokom rata, ocenjuje da "nema nikakve koristi od sudjenja ljudima iza kojih ce njihova dela ostati da zive".

"To delo je Republika Srpska", rekao je on u subotu Radiju Slobodna Evropa. Sve su to, istovremeno, i razlozi zbog kojih presudu Krsticu nije pozdravio niko ni u Banjaluci ni u Beogradu.

Vlada RS, kako je u subotu saopstila njen portparol Cvijeta Kovacevic, uopste nije razmatrala presudu, dok je predsednik RS Mirko Sarovic odbio da se izjasni o tome.

Ono sto svi u Banjaluci misle, rekao je, medjutim, srpski clan u Predsednistvu BiH Zivko Radisic: "Izrazavam neslaganje sa kvalifikacijom presude u kojoj se Krstic optuzuje za genocid".

Nijedan politicar u Beogradu nije se izjasnio o presudi, dok su mediji bili upadljivo nezinteresovani oslanjajuci se na preuzimanje agencijskih izvestaja. Naravno, i njima je smetala konstatacija da je u Srebrenici pocinjen genocid.

Istina, Haski sud je pojam genocida tretirao modifikovano u odnosu na koristenje termina prilikom presuda nacistickim vodjama. Tada se genocidom smatralo unistenje cele jedne nacije.

"Ovo je prvi put da imamo pravnu primenu novog razumevanja nove definicije genocida, i to je upotrebjeno upravo za ratove u bivsoj Jugoslaviji", objasnio je Mark Viler, direktor Medjunarodne krizne grupe za BiH.

On je objasnio da "sadasnja formulacija znaci da cinite genocid ukoliko zelite unistiti, poniziti ili tlaciti i samo jedan dio odredjene nacije".

"Vazan aspekt je da zlocin genocida treba da bude baziran na zelji za unistenjem naroda, ljudi, etnicke grupe kao takve", rekao je Viler u subotu Radiju Slobodna Evropa.

On je dodao da "nova definicija ide dalje od ustaljenog misljenja o genocidu kakav je pocinjen nad Jermenima u Prvom i holokaustu u Drugom svetskom ratu". Sve to govori da je presuda Krsticu po znacaju daleko nadmasila cak i njegovu stvarnu ulogu u ratu u BiH.

Istovremeno, ona plasticno objasnjava zasto ni sest godina posle rata ne postoji aktivno preispitivanje zlocina ni u jednoj nacionalnoj grupi ni u BiH, ni na sirem prostoru bivse Jugoslavije. Razlozi za to delom verovatno jesu psiholosko osecanje pripadanja nacionalnom kolektivu. Ali, vise od toga, ti razlozi su racionalne prirode i duboko su politicki i pragmaticno motivisani.

Naime, proces stvaranja BiH nije završen i sve nacionalne zajednice se nadaju da ce politickim sredstvima uspeti da obezbede ono sto nisu mogle troipogodisnjim ratom. Priznanje Srba, toga su svesni u Banjaluci, da je u Srebrenici pocinjen genocid pretio bi gasenju njihovog vecinskog entiteta u BiH kao tvorevine nastale na rezultatima genocida.

S druge strane, politicari u Sarajevu se nadaju da ce, ukoliko uspeju da dokazu da je pocinjen genocid nad Bosnjacima, uspeti da ugase RS i da naplate od Srbije ratnu odstedu od nekoliko desetina milijardi dolara.

Tako se doslo do situacije da cak i reformski politickari iz svih nacionalnih grupa u BiH politickim sredstvima slede svoje nacionalisticke prethodnike. Jedan od postupaka, kao u slucaju Srebrenice, jeste obostrana bezdusna zloupotreba zrtava u politicke svrhe.

Iako svesrdno podrzava Haski tribunal, Zlatko Lagumdzija, reformski predsedavajući Saveta ministara BiH, prole nedelje je trojicu bosnjackih oficira, osumnjiceni za ratne zlocine, u Hag ispratio kao nacionalne heroje.

On je generala Mehmeda Alagica i Envera Hadzihasanovica, te pukovnika Amira Kuburu, izrucene Hagu za zlocine nad bosanskim Hrvatima 1993. godine, opisao kao "ljude koji zele da se brane zato sto su branili ovu drzavu".

S druge strane, i Mladen Ivanic, reformski premijer RS, nikada se nije izjasnio o razmerama zlocina poputn onog za koji je osudjen Krstic. Umesto toga, Zoran Djeric, visoki funkcioner Ivaniceve partije, javno je bio nezadovoljan presudom srpskom generalu.

"Zelimo da verujemo da je Haski tribunal uzeo u obzir sve okolnosti u slucaju generala Krstica, ali je sigurno da se odredjene primedbe mogu uputiti na kvalifikaciju i visinu kazne", rekao je Djeric.

Naime, u Banjaluci su svesni da ce se naci u mnogo vecim problemima, kada posle beznacajnog Krstica, za koga je i u samoj presudi receno da nije najveći krivac za zlocine u Srebrenici, na optuzenickoj klupi, po optuzbi za genocid, nadju mnogo vaznije licnosti.

Ako na isti nacin budu osudjeni Radovan Karadzic, general Ratko Mladic i Slobodan Milosevic - a tesko je verovati da ce biti drugacije - tada ce i Beograd i Banjaluka biti suoceni sa optuzbom da su vodili genocidnu politiku.

Konacne reperkusije te optuzbe za sada nisu dovoljno sagledive, ali ce svakako biti veoma teske.

Zeljko Cvijanovic izvestava za sarajevski casopis "Dani".

Location: Bosnia and Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosansko-srpski-entitet-u-opasnosti>